

UZASADNIENIE

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, działając zgodnie dyspozycją określoną przepisem § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 222, poz. 1754), pismem z dnia 12 maja 2014 r. znak: WPN-I.0211.11.2014.MB, wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności i gospodarności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008, zwanego dalej „zarządzeniem”.

Minister Środowiska, po dokonania stosownej kontroli, stwierdził uchybienia w przedmiotowym akcie prawnym i pismem z dnia 17 października 2014 r. znak: DP-074-97/37816/14/JJ, wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie, przez organ wydający przedmiotowy akt normatywny.

Wykazane podczas kontroli uchybienia polegały na:

- błędnym wskazaniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Zielonej Górze, jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych o nr A2 i A3, w załączniku nr 5 do zarządzenia;
- niewłaściwym sformułowaniu wskazań do zmian w uchwale Rady Miejskiej Gminy Torzym nr XXIII/197/01 z dnia 30.06.2001 r. oraz w uchwale nr VIII/56/03 Rady Gminy Łagów z dnia 30.10.2003 r. z uwagi, iż przedmiotowe uchwały nie są aktami prawnymi ustanawiającymi dokumenty planistyczne, a jedynie wszczynającymi procedurę ich ustanowienia.

W związku z powyższym oraz działając na podstawie art. 28 ust. 5 i ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 1651 ze zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, dokonał zmian w przedmiotowym zarządzeniu, uwzględniając wszystkie uwagi Ministra Środowiska i prowadząc w efekcie, do usunięcia wykazanych podczas kontroli uchybień.

Jednocześnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w trakcie procedowania przedmiotowych zmian, wniósł autopoprawki precyzujące zapisy załączników nr 1 i 2 niniejszego zarządzenia, zgodnie z aktualnymi wymogami Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, jakie stawiane są procedurze tworzenia aktów prawa miejscowego stanowiących plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Zgodnie z art. 29 ust. 9 i ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, umożliwił zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008. W tym celu projekt zarządzenia zmieniającego został udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, a także powiadomiono w formie pisma elektronicznego, osoby i podmioty (w szczególności tworzące na etapie sporządzania planu zadań ochronnych tzw. Zespół Lokalnej Współpracy), o możliwości składania uwag i wniosków do treści udostępnionego projektu dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 9 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, w związku z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353), obwieszczeniem z dnia 15 września 2015 r. znak: WPN-II.6320.16.1.2015.MB, podał do publicznej wiadomości informacje o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie PLH080008, podając informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy w formie założeń zmian przedmiotowego dokumentu oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- 3) możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- 4) a także wskazał organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie, wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 15 września 2015 r. znak: WPN-II.6320.16.1.2015.MB,

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, wyrażonym pismem z dnia 22 listopada 2011 r. z uwagi iż ww. założenia mają charakter ogólny i zawierają wyłącznie wskazanie elementów, które powinny się znaleźć w sporządzanym projekcie planu, bez określenia jednak konkretnych rozwiązań, należy przeprowadzić postępowanie z udziałem społeczeństwa, zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, także na etapie sporządzonego projektu dokumentu, czyli konkretnego projektu zarządzenia ustanawiającego przedmiotowy plan zadań ochronnych. W tym miejscu należy podkreślić, iż z uwagi na cel ww. regulacji, czyli zapewnienie społeczeństwu jak najszerszej możliwości udziału w opracowaniu dokumentu, powyższy tryb postępowania (czyli zapewnienie przez właściwy organ dwukrotnego udział społeczeństwa w postępowaniu legislacyjnym) daje najpewniejsze, powszechne prawo zarówno do informacji o środowisku, jak i do czynnego udziału opinii publicznej w jego ochronie, w tym w szczególności, do udziału w opracowaniu dokumentu, którego przedmiotem jest sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Mając powyższe na uwadze oraz działając zgodnie z wymogiem art. 28 ust. 9 i 4 ustawy *o ochronie przyrody* oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ponownie zapewnił możliwość udziału opinii publicznej w opracowaniu projektu planu zadań ochronnych, poddając konsultacjom społecznym dokument w formie zarządzenia. Przedmiotowa czynność prawna, została dokonana w formie obwieszczenia z dnia 29 lutego 2016 r. znak: WPN-II.6320.1.2016.MB, które zawierało informacje określone zgodnie z przepisem art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, i zostało podane do publicznej wiadomości zgodnie z czynnościami ustalonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 w/cyt. ustawy.

W ramach powyższej procedury, w przewidzianym okresie ustawowym, wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ze strony opinii publicznej uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowego projektu zarządzenia. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 42 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, organ zawarł poniżej szczegółowe uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie przedmiotowej procedury.

1) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, pismem z dnia 18.03.2016 r. wniósł postulat, aby w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia w tabeli „*Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania*” zawrzeć uwagę ogólną np. w postaci odnośnika do nagłówka kolumny „*Działania ochronne*” o treści: „*Proponowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW związanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 litera l ust. 7 ustawy Prawo wodne*”.

Uwagi nie uwzględniono w całości.

Akty prawa miejscowego w formie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, składają się z przepisów ustanawianych w samych zarządzeniach a także w ich

załącznikach stanowiących integralną część przedmiotowych aktów normatywnych, zawierających postanowienia powszechnie obowiązujące. Należy podkreślić, że ww. załączniki mają charakter normatywny, a nie informacyjny. Dlatego też, przy ich tworzeniu należy stosować się do przyjętych zasad legislacyjnych, ustanowionych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908 z 2002 r.). W myśl tych przepisów oraz wobec charakteru normatywnego planów zadań ochronnych, należy wskazać, iż w przedmiotowych dokumentach, w tym w szczególności w załącznikach, nie należy zamieszczać zbytecznych opisów, wyjaśnień lub informacji, które nie regulują określonego stanu rzeczy oraz nie wykonują ściśle określonych delegacji ustawowych.

Należy także zwrócić uwagę, iż zakres planu zadań ochronnych, określony brzmieniem przepisu art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w żaden sposób nie ogranicza kompetencji lub uniemożliwia wykonywania uprawnień i obowiązków przez Regionalnego Dyrektora Zarządu Gospodarki Wodnej działającego na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, czyniąc ostatecznie wniesiony postulat żądaniem bezpodstawnym i nie uzasadnionym.

Ponadto, należy także podkreślić, iż kwestie dotyczące możliwości realizacji wszelkich przedsięwzięć na obszarach Natura 2000, których skutki mogą negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów w stopniu znaczącym, zostały uregulowane przez ustawodawcę, w odrębnym od planu zadań ochronnych postępowaniu, prowadzonym na podstawie procedury określonej przez art. 33 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

2) Stowarzyszenie Klub Przyrodników, pismem z dnia 21.03.2016 r. wniosło o wstrzymanie prac nad zmianą planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000, do czasu uzupełnienia Standardowego Formularza Danych ostoji o nowo zidentyfikowane gatunki bezkręgowców (tj. zalotki większej i czerwończyka nieparka), które wg Stowarzyszenia, uznane zostały za przedmioty ochrony obszaru i powinny zostać uwzględnione w planie zadań ochronnych. Podmiot wnoszący wskazał, że podczas prac nad projektem planu uzyskano wiarygodne informacje pracowników Łagowskiego Parku Krajobrazowego potwierdzające znaczące występowanie w obszarze ww. gatunków, co w opinii Stowarzyszenia, jest przesadzające w sprawie konieczności rozszerzenia listy przedmiotów ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000.

Uwagi nie uwzględniono w całości.

Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na etapie tworzenia projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000, dokonał szczegółowej analizy informacji pozyskanej od pracowników Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego w zakresie stwierdzenia występowania oraz liczebności i zagęszczenia zalotki większej i czerwończyka nieparka, na terenie objętym ochroną w ramach obszaru Natura 2000. W toku analizy ustalono, że oba gatunki bezkręgowców faktycznie występują w granicach obszaru, jednak z uwagi na ich efemeryczność (w okresie ponad 5 lat badań potwierdzono zaledwie 2 stanowiska obu gatunków w obszarze Natura 2000 - por. także¹), ostatecznie uznano, że ich populacje w obszarze są nieznaczące i marginalne, a tym samym, wskazano,

iż przedmiotowy obszar Natura 2000 nie pełni istotnej roli w ochronie obu gatunków w skali województwa lub kraju. Należy dodać, iż eksperci sporządzający dokumentację planu zadań ochronnych, pomimo sformułowania propozycji nadania ocen obu gatunkom, nie opracowali ostatecznie uzasadnienia do proponowanych ocen, przyjmując *a priori* za decydujące kryterium uznania obu gatunków za przedmioty ochrony obszaru, wyłącznie informacje o ich występowaniu. Co w opinii tut. organu jest niewłaściwe i niezgodne z obowiązującą Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1 oraz wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

W związku z powyższym, a także mając na uwadze fakt, że populacje obu gatunków bezkręgowców nie znajdują odpowiednich i typowych siedlisk dla trwałego i liczego funkcjonowania w obszarze, dokonano uwzględnienia obu gatunków w Standardowym Formularzu Danych obszaru z oceną na poziomie „D”. Czynność tę dokonano na wniosek Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26.02.2014 r. zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

¹ Orzechowski R., Wasielewski H. 2015. *Entomofauna. W: Pukacz A., Pelechaty M. (red.), 30 lat Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy, różnorodność ekologiczna i gatunkowa. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, s. 202-217.*

3) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, pismem z dnia 21.03.2016 r. znak: ZO.7210.4.2016, wniosła o zmianę zapisów dotyczących działań ochronnych w załączniku nr 1 o nr B5, B6, B8, B11, B12, B14 oraz B15, w zakresie wartości powierzchni pozostawianych biogrup na „około 5%”, możliwości nie pozostawiania biogrup w blokach upraw pochodnych, wprowadzenie terminu drzew biocenotycznych oraz dopuszczenia cięć rębnych w sytuacjach kłęskowych.

Uwagę uwzględniono w części.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 zdanie ostatnie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. W związku z powyższym, w świetle powyższej delegacji ustawowej, za niedopuszczalne należy uznać zmiany, które osłabiłyby ochronę przedmiotów ochrony obszaru, a także zmiany które (w aspekcie techniki legislacyjnej) prowadziłyby do utrudnienia zrozumienia oraz poprawnego stosowania przepisów określonych planem przez jego odbiorców. Stąd nie uwzględniono postulatu zmian w zakresie wartości pozostawianej pow. biogrup oraz zrezygnowano z wprowadzenia terminu drzew biocenotycznych. Mając jednak na uwadze konieczność zapewnienia trwałości chronionych siedlisk przyrodniczych oraz bezpieczeństwa powszechnego w sytuacjach ekstremalnych, uwzględniono postulat wykluczenia bloków upraw pochodnych z konieczności pozostawiania biogrup, wraz z dopuszczeniem możliwości podjęcia adekwatnych do zagrożeń działań, w sytuacjach wystąpienia kłesk żywiołowych w obrębie siedlisk przyrodniczych.

Ponadto, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, wniosła o usunięcie z zadań ochronnych o nr B7, B10 oraz B13 gatunku: modrzew europejski,

wskazując przy tym (jednak bez podania źródła), iż po zmianie zasięgów występowania naturalnych drzew, przedmiotowy gatunek został uznany jako rodzimy i może on występować w domieszce siedlisk przyrodniczych 9110, 9130 oraz 9190.

Uwagi nie uwzględniono w całości.

W świetle publikacji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska: Mróz W. (red.) 2015. *Monitoring siedlisk przyrodniczych*. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, a także Mróz W. (red.) 2012. *Monitoring siedlisk przyrodniczych*. Przewodnik metodyczny. Część III, Warszawa, dopuszczenie możliwości wprowadzenia modrzewia europejskiego do składu gatunkowego przedmiotowych siedlisk przyrodniczych na niżu Polski, byłoby w efekcie działaniem pogarszającym stan ich ochrony (w zakresie obniżenia jakości wskaźników parametru struktury i funkcji) i tym samym, czynnością obniżającą poziom ich ochrony w przedmiotowym obszarze Natura 2000.

Tym samym uznanie wniosku RDLP w Szczecinie przez tut. organ, byłoby naruszeniem art. 28 ust. 5 ustawy *o ochronie przyrody*, zdanie ostatnie, stanowiącym iż plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, co wyklucza możliwość przyjęcia zmian prowadzących w efekcie do osłabienia ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

W tym miejscu należy jednak podkreślić, iż przedmiotowa modyfikacja gospodarki leśnej znajduje zastosowanie wyłącznie na obszarze ograniczonym do występowania ww. siedlisk przyrodniczych, a nie na obszarze całego obszaru Natura 2000, gdzie zgodnie z obowiązującymi planami urządzania lasu, istnieje możliwość wykorzystywania gatunku modrzewia europejskiego, jako domieszki w drzewostanach nie stanowiących siedlisk przyrodniczych 9110, 9130 i 9190.

W związku z uwzględnieniem części powyższych uwag i wniosków, należy mieć na uwadze, że treść ostatecznie przyjętego zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008, odbiega w zmienianych fragmentach (na skutek jego modyfikacji) od treści projektu planu poddanego procedurze konsultacji społecznych

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 11 maja 2016 r. znak: GN.III.710.19.2016.SGan, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.), uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, *zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008*, nie wnosząc żadnych uwag.